

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

18^e Jaargang

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1910

IN MEMORIAM.

A. BEGEER.

Het stemt ongetwijfeld weemoedig telkens weder te moeten vermelden, dat een lid aan onzen trouwens toch reeds zoo kleinen kring ontviel en helaas daarbij te moeten konstateeren, dat geen jongere generatie in ons Genootschap de opengevallen plaatsen komt innemen.

Maar dubbel weemoedig stemt het, gewag te moeten maken van het verlies van een der trouwste en steeds gaarne geziene bezoekers onzer vergaderingen, van den man, die steeds bezielde was door warme liefde voor den penning als kunstwerk, wiens geheele leven, getrouw aan zijn wapenspreuk: 'k Begeer beter', gewijd was aan het tot steeds hooger peil opvoeren der nederlandsche penningkunst, van het verlies van ons aller vriend ANTHON BEGEER, die den 7^{den} Mei 1910 te Weisser Hirsch bij Dresden, waar hij tot herstel van gezondheid vertoefde, onverwacht overleed.

Geboren te Gouda 5 December 1856, als zoon van den goudsmid BASTIAAN BEGEER en van PHILLIPPINE JILLEBA, doorliep hij eerst de H. B. S. aldaar, werd na een korten leertijd aan de Utrechtsche Fabriek van Zilverwerken, den 30sten Juni 1874 leerling-, den 14^{den} Juli 1876 hulpstempelsnijder aan 's Rijks Munt te Utrecht, doch vroeg en verkreeg tegen den 1sten November 1879 als zoodanig eervol ontslag, ten einde zijn broeder C. J. BEGEER, die ziekelijk was, in diens te Utrecht gevestigde juwelierszaak behulpzaam te zijn, in welke zaak hij als deelgenoot werd opgenomen.

Reeds 18 dagen later stierf zijn broeder.

De jeugdige stempelsnijder toonde moed en energie te bezitten: hij nam weldra (1882) de thans Koninklijke Utrechtsche Fabriek van Zilverwerken, waarvan hij inmiddels zijn broeder als direkteur was opgevolgd, over, kocht het kapitale heerenhuis Oude Gracht E 17, (Huize ten Putte), dat hij voor zijne zaak liet inrichten en stichtte daar achter nieuwe fabrieksgebouwen, die hij van moderne machineriën liet voorzien.

Van hetgeen BEGEER op penningkundig gebied tot stand heeft gebracht, behoef ik aan deze plaats niet te getuigen; de jaargangen van ons *Tijdschrift* maken toch herhaaldelijk gewag van zoo menig metalen gedenkstuk uit zijne ateliers en de beste stalen van het zoo bij uitstek fraaie werk der laatste jaren, werden ons steeds op de vergaderingen getoond en met groote belangstelling beschouwd en bewonderd.

Fig. 1.

Weinig bekend is zijn eerste muntproef: **BENVENUTO CELLINI** (Fig. 1); slechts één penning draagt zijn naam: **A. BEGEER F.**, t. w. die voor de van 8 Juni tot 6 Juli 1878 te Amsterdam gehouden tentoonstelling van voorwerpen

van kunst en nijverheid, door den werkman in zijn vrijen tijd vervaardigd (ZWIERZINA n°. 446, Fig. 2), beide uit

(Fig. 2.)

den tijd, dat hij aan 's Rijks Munt werkzaam was. Als fabrikant graveerde of boetseerde hij zelf niet meer, doch de ontwerpen der penningen gaf hij vaak aan; onder zijn persoonlijk toezicht werden alle stempels vervaardigd, steeds wist hij bekwame helpers aan zijne ateliers te verbinden als S. DE GRAAF, G. HAAS, W. ACHTENHAGEN, JAC. J. VAN GOOR. Naar de boetseersels van L. JÜNGER, BART VAN HOVE, J. C. WIENECKE, TOON DUPUIS, F. JELTSEMA, PIER PANDER werden door hem penningen geslagen en hoezeer de kunstenaars het werk van en de aangename samenwerking met den kunstnijvere op hoogen prijs stelden, bleek meermalen; zoo maakte TOON DUPUIS, BEGEER's meer dan levensgroot borstbeeld in brons, WIENECKE een portretplakket (1907) met de opdracht: Aan ANTHON BEGEER tot aandenken onzer vriendschappelijke samenwerking. (Fig. 3).

Uit denzelfden mond, die zich vroeger, toen bij vergelijking met fransche medailleerkunst de kritiek niet altijd even gunstig kon zijn, vaak minder waardeerd

over BEGEER's werk uitte, kon thans een gansch anderen toon klinken: „Wanneer wij nu met trots mogen spreken van den bloei der Nederlandsche medailleerkunst dan is dat voor een groot deel te danken aan de forsche, voor geen moeite en opoffering terugdeinzende figuur van BEGEER. Hij was het, die door de allervoortreffelijkste technische inrichting (het) werk (der kunstenaars) tot zijn recht deed komen. Want dit dient gezegd: de inrichting te Utrecht is uitmuntend, en 't is geen ledig woord, wanneer men spreekt van opoffering, ook op financieel gebied; want inderdaad, het maken van gedenkpenningen was, is en zal nooit zijn een goudmijn.

BEGEER was een krachtige, goede, noble, eerlijke man en zijn positie was lang niet altijd gemakkelijk, wanneer hij van hoogen in den lande zijn opdrachten kreeg, die meest met onwaarschijnlijke snelheid moesten worden uitgevoerd.

Hij was nooit vleierig, nooit kruipend, durfde tegen iedereen vrijuit zijn meening zeggen.

Voor de medailleerkunst is het heengaan van BEGEER een zware slag. Een man, die ontzettend veel gewerkt heeft, lang niet gespaard gebleven is voor miskennis en tegenspoed, is voor altijd weggerukt midden uit zijn krachtig welbesteed leven." 1)

Ten volle stemmen wij in met deze zoo juiste teekening van het beeld van onzen heengegane vriend.

Noemde ik BEGEER reeds als een der trouwste, en om zijn aangename wijze van optreden, gaarnegeziene bezoekers onzer vergaderingen (hij werd 16 Juni 1897 buitengewoon, 9 Juni 1900 gewoon lid), wij hebben hem nog te gedenken als onzen gastheer bij de 16 Juni 1897 en 16 Nov. 1907 aan zijne ateliers gebrachte bezoeken, waarbij ons telkenmale een herinneringspenning werd aangeboden, wij herdenken zijne zoo duidelijke voordracht over de techniek der penningvervaardiging, gehouden te Haarlem, 25 Oktober 1908 en ook na de voorlaatste vergadering te Ginneken op 13 Juni 1909 schonk hij den aanwezigen, in vereeniging met Jhr. L. C. VAN DEN BRANDELER, een gedenkpenning aan het bezoek aan Breda.

Het zij mij vergund ten slotte persoonlijk een woord van groote dankbaarheid te mogen wijden aan BEGEER, met wien ik een twintigtal jaren door hechte vriendschapsbanden verbonden was, wiens huis steeds gastvrij voor mij openstond, zoo vaak ik kwam om bouwstoffen te verzamelen voor mijne penningkundige studiën, die mij daarbij steeds met alle gewenschte inlichtingen ter wille was. Hij zal bij mij en naar ik vertrouwd ook bij zeer velen onzer, steeds in dankbare herinnering blijven!

W. K. F. ZWIERZINA.

1) D. C. in *N. R. Ct.* van Woensdag 11 Mei 1910, *Ochtendblad A.*